

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/21/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717201688
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8717201688.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcov ad 1) L. G. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom, Q. XXXX/XXX, U. - P. P., štátne občianstvo P. republika, ad. 2) F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XXX, U. - P. P., štátne občianstvo P. republika, obaja zastúpení zákonnou zástupkyňou L. G., nar. XX.XX.XXXX, Q. XXXX/XXX, U.-P. P., štátne občianstvo P. republika, ad. 3) L. G. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XXX, U. - P. P., všetci žalobcovia práv. zast. JUDr. Milanom Sivým, advokátom, Nám. sv. Egídia 3006/116, Poprad, proti žalovaným ad. 1) R. G., nar. XX.XX.XXXX, W. XX, štátne občianstvo P. republika, ad. 2) F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, štátne občianstvo P. republika obaja práv. zast. Advokátska kancelária JUDr. Olejár, s.r.o., Mnoheľova 839/10, Poprad, v konaní o určenie veci patriacej do dedičstva po neb. F. G., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX s prísl., o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 12C 8/2017 - 130 zo dňa 04.06.2018 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok.

II. Žalobcovia majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že suma 25.000,- eur uhradená ako časť kúpnej ceny zo zmluvy o predaji nehnuteľnosti patrí do dedičstva po poručiteľovi F. G.. Súd prvej inštancie priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie v tomto konaní rozhodoval o nároku žalobcov o určenie, že suma 25.000,- eur patrí do dedičstva po nebohom právnom predchodcovi žalobcov, pričom dospel k záveru, že právny predchodca žalobcov v čase smrti bol vlastníkom finančných prostriedkov, ktoré si uložil na účte svojho otca z dôvodu, aby tieto neboli postihnuté exekúciou. Súd prvej inštancie uzavrel, že nakoľko bol poručiteľ v čase smrti vlastníkom týchto finančných prostriedkov, je žaloba dôvodná, pričom za nedôvodné považoval námietky týkajúce sa deklarácie výdavkov žalovaných v súvislosti s výdavkami za pohreb a zriadenie pomníka pre právneho predchodcu žalobcov. Súd prvej inštancie nemal za preukázanú obranu žalovaných spočívajúcu v tvrdeniach, že predmetné finančné prostriedky boli vrátené ako vyplatenie pôžičky, respektíve vrátenie úhrady nákladov v súvislosti s liečbou nebohého právneho predchodcu žalobcov.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil v zmysle ustanovení § 34, § 440, § 460, § 563, § 564, § 567 a § 568 Občianskeho zákonníka.

4. Výrok o náhrade trov konania vyplýva z ustanovenia § 255 a § 262 CSP.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané odvolanie zo strany žalobcov, ktorí namietli nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie ako aj nesprávne právne posúdenie veci. V odôvodnení svojho odvolania nesúhlasili so závermi súdu prvej inštancie, kedy súd uviedol, že neuveril obrane žalovaných o tom, že predmetné finančné prostriedky boli poukázané na účet žalovaného v 2) z dôvodu prania poručiteľa za účelom vrátenia pôžičky a úhrady nákladov spojených s jeho liečením, nakoľko súd prvej inštancie nebral do úvahy svedecké výpovede svedkov, ktorí vypovedali s tým, že kúpa bytu bola zaplatená z finančných prostriedkov žalovaných a tieto im mal poručiteľ vrátiť a zároveň poukázali na množstvo hospitalizácií poručiteľa, za ktorého hradili finančné prostriedky s tým, že doklady o tom neuschovávali, nakoľko išlo o ich syna.

6. Zároveň žalovaní v odvolaní namietli skutočnosť, že nebola preukázaná existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko takéto konanie nevytvára pevný rámec vzťahov medzi stranami sporu do budúcnosti a žalobcovia mali možnosť žalovať priamo o plnenie. Na podanie takejto žaloby neboli vyzvaní ani v dedičskom konaní, pričom dedičské konanie po poručiteľovi bolo právoplatne skončené XX.XX.XXXX a v takomto prípade objavenie ďalšieho poručiteľovho majetku nemôže byť príležitosťou k tomu, aby ten kto premeškal možnosť domáhať sa svojho práva v občiansko-súdnom konaní cestou žaloby, dosiahol svoje uspokojenie prípadným nárokom na dedičstvo iným spôsobom. Žaloba bola podaná v zmysle ustanovenia § 212 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, pričom pôvodné dedičské konanie nadobudlo právoplatnosť už v roku 2013, pričom žaloba bola podaná v roku 2017, teda po trojročnej premlčacej lehote. Žalovaní preto vzniesli námietku premlčania.

7. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaných uviedli, že žalovaní účelovo poukázali na otázky nadobudnutia bytu v P. M. F., kedy predmetná kúpa bytu v roku XXXX nesúvisela s predajom nehnuteľnosti, z ktorej časť kúpnej ceny žiadali navrhovatelia určiť, že patrí do dedičstva po ich nebohom otcovi. Ide o odlišné nehnuteľnosti a odlišné časové obdobia, navyše matka žalobcov poprela pôžičku od žalovaných v súvislosti s bytom v P. M. F.. Žalovaní v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nepredložili žiadny dôkaz na podporu svojej procesnej obrany o uhrádzaní nákladov s liečbou, či dlhov poručiteľa, preto ich odvolacia námietka nie je na mieste. Naliehavý právny záujem žalobcov v konaní je preukázaný, nakoľko jediným spôsobom, ktorým je možné dosiahnuť opätovné prejednanie dedičstva, ktorého pôvodné konanie bolo ukončené pre nemajetnosť, je určenie, že tieto finančné prostriedky patria do dedičstva a práve týmto návrhom sa vyrieši spornosť vzťahov medzi účastníkmi. Takýmto spôsobom bola informovaná aj zákonná zástupkyňa žalobcov zo strany notára. Pokiaľ sa týka vznesenej námietky premlčania, táto nie je dôvodná, nakoľko zákonná zástupkyňa žalobcov ešte v roku 2015 podala návrh na dodatočné prejednanie dedičstva, kedy tento návrh nebol prejednaný.

8. Žalovaní sa k podanému vyjadreniu žalobcov napriek výzve súdu nevyjadrili.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

12. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) .

13. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je konzistentné a jednoznačnými argumentmi podporil záver, ku ktorému dospel, pričom k celkovej presvedčivosti rozhodnutia súdu prvej inštancie možno uviesť, že premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, na základe ktorých k týmto dospel, sú pre nielen právnickú, ale aj laickú verejnosť prijateľné a racionálne; zároveň aj spravodlivé a presvedčivé. Právne závery sú v súlade s vykonanými skutkovými zisteniami a celkovo možno konštatovať, že napadnuté rozhodnutie, pokiaľ sa týka rozsahu jeho odôvodnenia je v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

14. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185-§ 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods.1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyodeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

15. V danom prípade odvolací súd po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z vyššie uvedených dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu.

16. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.,) Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). (z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 14. 9. 2011, sp. zn. 3 Cdo 204/2009)

17. Z bodu 15 a 16 rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva akým spôsobom sa súd vyporiadal s dôvodmi, na ktoré opätovne žalovaní v odvolacom konaní poukazovali. Odvolací súd na tieto v poukazuje a s týmito sa plne stotožňuje.

18. Odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na obsah odôvodnenia súdu prvej inštancie, ktorý správne aplikoval procesný predpis, a to Civilný sporový poriadok. Dokazovanie je základný inštitút civilného procesu, ktorého záverom je rozhodnutie súdu. V rámci Civilného sporového poriadku je zavedený princíp formálnej pravdy, teda formálnou pravdou sa rozumie, že pri svojom rozhodovaní súd vychádza výlučne z dôkazov, ktoré mu navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy, vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu v akom mu vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Je kladený dôraz na procesnú diligenciu strán sporu dôsledkom čoho je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu. V danom prípade nejde o spotrebiteľský spor ani o spor v konaní o abstraktnej kontrole spotrebiteľských vecí ani antidiskriminačný či individuálny pracovný spor kedy môže výnimočne súd vykonať aj iné dôkazy ako tie ktoré navrhli strany sporu. Súd prvej inštancie dôsledne postupoval v rámci princípov na ktorých je založený Civilný sporový poriadok a preto odvolací súd poukazuje na odôvodnenie súdu prvej inštancie, z ktorého nepochybne vyplývajú dôvody pre ktoré vyhovel podanej žalobe. Žalovaní neunesli dôkazné bremeno, ktoré na seba presunuli tvrdeniami o tom, že sa jedná o vrátenie ich pôžičky na kúpu bytu z roku 2001 resp. náhradu nákladov na liečbu poručiťľa. Výsluchy svedkov jednoznačne nepotvrdili, to, že poskytli poručiťľovi pôžičku na byt v roku 2001 a nepredložili v konaní žiaden dôkaz o platení zdravotnej starostlivosti poručiťľa.

19. Pokiaľ sa týka namietaného nedostatku naliehavého právneho záujmu na podaní žaloby o určení, že vec patrí do dedičstva, v tomto odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Poprad, ktorý vo svojom uznesení č.k. 17D 55/2015 - 72 zo dňa 24.05.2017 uviedol, že rozhodnutie, ktorým bolo potvrdené zastavenie konania o prejednanie novoobjaveného dedičstva, nie je prekážkou pre uplatnenie žalobou mimo dedičského konania. Z uvedeného je zrejmé, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na takomto určení, pretože len takýmto spôsobom môže byť prejednaný určitý majetok poručiťľa a bez takéhoto prejednanja žalobcovia nedisponujú aktívnou vecnou legitimáciou na podanie žaloby o plnenie.

20. Pokiaľ sa týka vznesenej námietky premlčania, s touto sa odvolací súd nezaoberal, nakoľko v danom prípade sa jedná o konanie, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia Civilného sporového konania. Ide o sporové konanie, pričom v zmysle ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie možno v odvolaní použiť len za splnenia podmienok uvedených v písmenách a/ až d/. V danom prípade sa jedná o prostriedok procesnej obrany, ktorými v zmysle § 149 CSP sú hmotnoprávne námietky. Námietka premlčania nepochybne je hmotnoprávnou námietkou, nakoľko vyplýva z ustanovení Občianskeho zákonníka. Jedná sa o hmotnoprávnu námietku v zmysle § 152 CSP, nakoľko ide o právny úkon strany sporu spôsobujúci oslabenie práva protistrany. Premlčanie je inštitútom, ktorý spôsobuje oslabenie práva protistrany do tej miery, že súd nemôže premlčané právo priznať. Z uvedeného dôvodu sa jedná o novotu v odvolacom konaní, ktorá je v zmysle ustanovenia § 366 CSP neprípustná. V danom prípade sa jedná o sporové konanie, napriek skutočnosti, že ide o určení či vec patrí do dedičstva, aj keď samotné konanie o dedičstve upravuje Civilný mimosporový poriadok. Ten sa vzťahuje na konanie o dedičstve, no v zmysle § 212 ods. 1 CMP však vyplýva, že nezaradenie majetku medzi účastníkmi sporného nebráni tomu, aby sa žalobou domáhali svojho práva. Práve domáhanie sa práva žalobou však je konaním podľa Civilného sporového poriadku, preto bolo nutné vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaných v odvolacom konaní posúdiť v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku.

21. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd nepovažoval odvolacie námietky žalovaných za dôvodné.

22. Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).